

## ● گزارش کوتاه

# فراوانی اضطراب حالت و وضعیتی و ارتباط آن با متغیرهای جمعیت شناختی در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی نظامی منتخب

\*مریم عزیزی<sup>۱</sup>، فریال خمسه<sup>۲</sup>، محمد براتی<sup>۳</sup>، عفت افاقی<sup>۴</sup>، داوود عزیزی<sup>۵</sup>

### چکیده

**مقدمه:** با توجه به اهمیت سلامت روان در قشر فرهیخته دانشجویان به ویژه دانشجویان نظامی که به دلیل وجود استرس و تنش در محیط نظامی سبب افزایش احساس ناامنی و کاهش کارایی و ایجاد اضطراب در دانشجویان می شود، لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی فراوانی اضطراب حالت و وضعیتی و ارتباط آن با متغیرهای جمعیت شناختی در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی نظامی منتخب انجام شده است.

**روش بررسی:** در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، ۱۳۰ دانشجوی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی نظامی منتخب به شیوه سرشماری انتخاب گردیدند. ابزار گردآوری داده ها شامل پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی پژوهشگر ساخته و پرسشنامه ۴۰ سؤالی اضطراب حالت-صفت اشنپیل برگر بود. برای تحلیل داده ها از برنامه نرم افزاری SPSS ویرایش ۱۸ و از آمار توصیفی استفاده شد.

**یافته ها:** نتایج این مطالعه نشان داد که ۹۸/۵٪ از دانشجویان دارای اضطراب حالت متوسط رو به بالا تا بسیار شدید و ۹۸/۵٪ نیز دارای اضطراب صفت متوسط رو به بالا تا بسیار شدید بودند. بین متغیر ساکن بودن در خوابگاه با اضطراب حالت و صفت ارتباط معنا داری مشاهده شد. به طوری که میزان اضطراب در دانشجویان خوابگاهی بالا تر بود.

**بحث و نتیجه گیری:** با توجه به شیوع بالای اضطراب در دانشجویان و احتمال تشدید این مشکل در دوران مسئولیت پذیری، انجام روش های غربالگری و مطالعات وسیع تر در سطح دانشجویی جهت افزایش سلامت روان آنها ضروری به نظر می رسد. لذا پیشنهاد می شود، جهت کاهش اضطراب آنها از روش های مختلفی از جمله آرام سازی و اصلاح شرایط و محیط بهره برد.

### کلمات کلیدی: اضطراب حالت-صفت، دانشجویان پرستاری، نظامی

فصلنامه علمی پژوهشی ابن سینا / اداره بهداشت، امداد و درمان نهجا(سال شانزدهم، شماره اول و دوم، بهار و تابستان ۱۳۹۳، مسلسل ۴۷-۴۶) تاریخ دریافت: ۹۳/۱/۱۸ تاریخ پذیرش: ۹۳/۴/۴

۱. کارشناس ارشد روان پرستاری، تهران، ایران، دانشگاه علوم پزشکی آجا، دانشکده پرستاری (مؤلف مسئول)
۲. کارشناس ارشد روان پرستاری، تهران، ایران، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، دانشکده پرستاری
۳. استادیار، تهران، ایران، دانشگاه علوم پزشکی آجا، مرکز تحقیقات بیماری های عفونی
۴. کارشناس ارشد پرستاری، تهران، ایران، دانشگاه علوم پزشکی آجا، دانشکده پرستاری
۵. کارشناس ارشد مدیریت دولتی، تهران، ایران، وزارت ورزش و جوانان

## مقدمه

مؤثر در جهت ارتقای سلامت روان دانشجویان و ارائه بهتر خدمات برداشت.

## روش بررسی

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی بود جامعه پژوهش شامل کلیه دانشجویان پرستاری یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی نظامی منتخب بودند. نمونه‌گیری این مطالعه براساس سرشماری کلیه دانشجویان ترم اول تا چهارم انجام گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها شامل فرم اطلاعات جمعیت شناختی مشتمل بر جنس، سن، وضعیت تأهل، ترم تحصیلی، اسکان در خوابگاه بود و جهت اضطراب حالت و اضطراب صفت از پرسشنامه ۴۰ سؤالی اسپیل برگر استفاده شد. این آزمون دارای ۴۰ عبارت است که اضطراب را در دو مقیاس صفت و حالت می‌سنجد. برای تحلیل داده‌ها از برنامه نرم افزاری SPSS ویرایش ۱۸ استفاده شد.

## یافته‌ها

در زمینه مشخصات دموگرافیک یافته‌های پژوهش نشان داد که از مجموع ۱۳۰ دانشجو، ۷۳/۸٪ از نمونه‌ها دختر و ۲۶/۲٪ از نمونه‌ها پسر بودند. دانشجویان ترم ۷ با ۳۴/۶٪ و دانشجویان ترم ۵ با ۲/۳٪ به ترتیب بیشترین و کمترین درصد شرکت کنندگان را داشتند. ۸۳/۱٪ از دانشجویان مجرد بودند و اکثر دانشجویان (۸۱/۵٪) در خوابگاه زندگی می‌کردند (جدول ۱).

همچنین یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که و ۹۸/۵٪ دارای اضطراب حالت متوسط رو به بالا تا بسیار شدید و ۹۸/۵٪ نیز دارای اضطراب صفت متوسط رو به بالا تا بسیار شدید

جدول ۱- فراوانی مشخصات جمعیت شناختی دانشجویان مورد مطالعه

متغییر	اکثریت	تعداد	درصد
جنس	مؤنث	۹۶	۷۳/۸
ترم تحصیلی	۷	۴۵	۳۴/۶
سکونت در خوابگاه	بله	۱۰۶	۸۱/۵
وضعیت تأهل	مجرد	۱۰۸	۸۳/۱

دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی به‌ویژه دانشجویان پرستاری دانشگاه‌های نظامی جزء گروه‌های پرخطر از نظر ابتلا به اختلالات روانی محسوب می‌شوند زیرا آنها علاوه بر دروس نظامی، به دلیل آموزش‌های تئوری و بالینی در محیط بیمارستان و اورژانس فشارهای روحی و روانی زیادی را متحمل می‌شوند لذا دوران تحصیلی را بسیار پر استرس بیان می‌کنند [۱].

اختلالات اضطرابی یکی از شایع‌ترین اختلالات روانی به حساب می‌آید به طوری که در ایالات متحده آمریکا سالانه بیش از ۲۳ میلیون نفر به آن مبتلا می‌شوند و از هر چهار نفر، یک نفر با آن درگیر است [۲].

مطالعات مختلف در ایران نیز شیوع اختلالات روانی را در دانشجویان بین ۱۲/۷۵٪ تا ۳۰/۴٪ گزارش کرده‌اند [۳].

دانشجوی پرستاری مضطرب علاوه بر اینکه بر کیفیت آموزش و ارائه‌ی خدمات آسیب می‌رساند بلکه در اجرای دستورالعمل‌ها دچار اشتباه شده و در نهایت با انتقال اضطراب به بیمار و سایر پرستاران و همکاران، باعث ایجاد تنش در تیم پرستاری می‌شود [۴].

بر اساس مطالعات انجام شده، عوامل مختلفی از قبیل سن، جنس و شغل با اضطراب مرتبط می‌باشند. این مطالعات نشان می‌دهند که بین سن و میزان اضطراب ارتباط مستقیمی وجود دارد [۵]. همچنین نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که میزان اضطراب در دختران بیش از پسران گزارش می‌شود [۶].

با توجه به اهمیت سلامت روان در قشر فرهیخته دانشجوی به‌ویژه دانشجویان نظامی که به دلیل وجود استرس و تنش در محیط نظامی سبب افزایش احساس ناامنی و کاهش کارایی و ایجاد اضطراب در دانشجویان می‌شود [۷]. پژوهش حاضر با هدف بررسی فراوانی اضطراب حالت و وضعیتی و ارتباط آن با متغیرهای جمعیت شناختی در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی نظامی منتخب انجام گردید تا شاید بتوان گامی

بودند. بین متغیر ساکن بودن در خوابگاه، مجرد بودن، جنس دختر و ترم تحصیلی با اضطراب حالت و صفت ارتباط معناداری مشاهده شد. به طوریکه میزان اضطراب در دانشجویان خوابگاهی و دختر و مجرد بالاتر بود.

### بحث و نتیجه گیری

در زمینه بررسی اضطراب دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی در سرتاسر جهان کارهای بسیاری انجام شده است که تفاوت این مقاله با کارهای مشابه قبلی، تمرکز روی دانشجویان پرستاری نظامی می‌باشد.

در مطالعه‌ی حاضر بین میزان اضطراب و سن و جنس ارتباط معنی‌داری مشاهده شد که با یافته‌های مطالعه‌ی الیاسی و همکاران که به منظور بررسی رابطه اضطراب با سن، جنس، وضعیت تأهل، وضعیت اقتصادی و رشته تحصیلی دانشجویان دوره کارشناسی دانشگاه شیراز انجام داده، همخوانی دارد. در این مطالعه نیز بین سن و جنس مؤنث و اضطراب رابطه وجود داشت ولی بین متغیر مجرد و متأهل بودن تفاوتی وجود نداشت [۸]. در تحقیق دیگری بین سن و اضطراب رابطه‌ی معناداری وجود نداشت ولی بین جنس با اضطراب رابطه معنادار بود و دختران از پسران مضطرب‌تر بودند [۵].

تحقیقات دیگر نیز تأثیر اضطراب را بر جنبه‌های گوناگون زندگی نشان داده‌اند. به‌عنوان مثال، مطالعه گاپ چاپ و همکاران نشان داد نمرات اضطراب به‌طور منفی با عنصر ذهنی

کیفیت زندگی ارتباط دارد [۹].

برخی مطالعات نشان می‌دهد که میزان اضطراب در طی مدت تحصیل متفاوت است. به‌ویژه دانشجویان سال اول و دوم اضطراب بیشتری نسبت به دانشجویان سال‌های بالاتر دارند [۱۰] که در این تحقیق نیز بین ترم تحصیلی و اضطراب رابطه معنی‌داری مشاهده شد.

نتایج این مطالعه نشان داد که درصد زیادی از دانشجویان دارای اضطراب شدید می‌باشند و با توجه به ارتباط آن با شرایط زندگی در خوابگاه دانشجویان پیشنهاد می‌شود، به‌خصوص برای دانشجویان نظامی که شرایطی متفاوت از سایر دانشجویان دارند، این نکته مد نظر مسئولین مربوطه قرار گیرد تا تدابیری جهت بهبود شرایط محیط اتخاذ گردد و با توجه به اینکه دختران اضطراب بیشتری نسبت به پسران داشتند، خدمات مشاوره و راهنمایی بیشتری برای دانشجویان دختر پیشنهاد می‌شود.

### تشکر و قدردانی

نویسندگان بدین وسیله قدردانی خود را از کلیه دانشجویان گرامی شرکت کننده در این پژوهش اعلام می‌دارند و نیز مراتب تشکر و قدردانی خود را از مسئولین دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی نظامی منتخب ابراز می‌دارند.

## References

1. Azizi M, Khamseh F, Rahimi A, Barati M. The relationship between self-esteem and depression in nursing students of a selected medical university in Tehran. *Journal of Nursing Education*. 2013;1(1):28-34. [Persian].
2. Hoff LA, Morgan BD. *Psychiatric and mental health essentials in primary care*. new york: Routledge; 2011.
3. Dastjerdi R, Khazaei K. Survey of the general health of the newly admitted students of Birjand medical sciences university in 2002. *Journal of Birjand University of Medical Sciences*. 2001;8(1):9-15. [Persian].
4. Labbafinejad Y, Bossaghzade A. Assessment of anxiety prevalence and its contributing factors in female medical students of Tehran University of Medical Sciences in 2010-2011. *Iran Occupational Health Journal*. 2012;9(3):32-38. [Persian].
5. Cheraghian B, Fereidooni-Moghadam M, Baraz-Pardejani S, Bavarsad N. Test anxiety and its relationship with academic performance among nursing students. *Knowledge & Health*. 2008;3(3-4):25-29.
6. McLean CP, Asnaani A, Litz BT, Hofmann SG. Gender differences in anxiety disorders: prevalence, course of illness, comorbidity and burden of illness. *Journal of psychiatric research*. 2011;45(8):1027-1035.
7. Asad Zandi M, Sayari R, Ebadi A, H. S. Abundance of depression, anxiety and stress in militant Nurses. *Journal of Military Medicine*. 2011;13(2):103-108. [Persian].
8. Elyasi M. *Depression in children: correlation with Parental loss, sex, academic failure and socio-economic status*. Tehran: School of Psychology Allameh Tabatabayi University; 1991.
9. Gupchup GV, Borrego ME, Konduri N. The impact of student life stress on health related quality of life among doctor of pharmacy students. *College Student Journal*. 2004;38(2):292.
10. Misra R, McKean M, West S, Russo T. Academic stress of college students: Comparison of student and faculty perceptions. 2000.

## ***The prevalence of state and trait anxiety and its association with demographic variables in nursing students of elected military medical university***

\*Azizi M<sup>1</sup>, Khamseh F<sup>2</sup>, Barati M<sup>3</sup>, Afaghi E<sup>4</sup>, Azizi D<sup>5</sup>

### **Abstract**

**Background:** With regard to the importance of mental health in student category particularly for military students, owing to the stress and tension in the military atmosphere which leading to insecurity, reducing the efficiency, and anxiety in these students, therefore this study has been done to investigate the prevalence of state and trait anxiety and its relationship with demographic variables in nursing students of elected military medical university.

**Materials and methods:** In this descriptive study, 130 nursing students of elected military medical university were selected by census method. Data collection tools included the researcher made demographic questionnaire and Spielberger State-Trait anxiety inventory that included 40 questions. Statistical analysis was performed by SPSS software version 18 and descriptive statistics were calculated.

**Results:** The results showed that 98.5% of the students had a moderate to high to extreme anxiety state and 98.5% of these students had moderate to very severe anxiety. There was a significant association between dormitory residency and state-trait anxiety, as the anxiety level was higher in dormitory resident student.

**Conclusion:** Considering the high prevalence of anxiety and likely to exacerbate the problem in the period of responsibility, therefore screening methods and increasing students' mental health in is essential. So, it is suggested that using methods for reducing anxiety such as improving the environment conditions.

**Keywords:** State and Trait anxiety, Nursing students, Military

1. MSc in psychiatric nursing,  
AJA University of Medical Sciences  
Tehran, Iran  
(\*Corresponding author)

2. MSc in psychiatric nursing,  
Baghiatallah University of Medical  
Sciences, Tehran, Iran

3. Assistant Professor, Infectious  
Diseases Research Center, AJA  
University of Medical Sciences,  
Tehran, Iran

4. MSc in nursing, AJA University  
of Medical Sciences Tehran, Iran

5. MSc in public management,  
Ministry of Youth Affairs and  
Sports, Tehran, Iran